

Den Haag

Martijn Balster

Wethouder van Wonen, Wijken en Welzijn

020

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan de voorzitter van de commissie Samenleving

Datum

10 december 2021

Onderwerp

Ontwikkelingen in het stadsdeel Escamp

Ons kenmerk

DPZ/10139641

RIS310660

Contactpersoon

Victorine Lafeber / Mohamed Chohabi

Dienst

Publieke Zaken

Afdeling

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

victorine.lafeber@denhaag.nl

Geachte voorzitter,

Met ruim 120.000 inwoners zijn er in het stadsdeel Escamp geregeld gebeurtenissen die aandacht vragen van de gemeente. Bij de beantwoording van recente vragen vanuit de raad over de situatie op het Heeswijkplein (RIS307731) is aangekondigd dat ik uw commissie uitgebreider wil meenemen in de actuele situatie op en rond het Heeswijkplein. Er gebeurt veel in de aandachtsgebieden in Escamp, waarbinnen Zuidwest het gebied is waar de meeste aandacht naar uitgaat. Ik maak daarom van deze gelegenheid gebruik om de meest in het oog springende ontwikkelingen in Den Haag Zuidwest met u te delen.

Moerwijk

Heeswijkplein

Het Heeswijkplein in Moerwijk is verschillende malen in het nieuws geweest. Een groep jongeren zorgt voor een negatieve en intimiderende sfeer, omwonenden geven aan zich niet veilig te voelen. Onder regie van Directie Veiligheid is gestart met een persoons-, groeps- en gebiedsgerichte aanpak waarbinnen alle betrokken ketenpartners waaronder de bewonersorganisatie, politie, corporaties en welzijn samenwerken om de overlast zo spoedig mogelijk terug te dringen en de jongeren weer op het juiste pad te krijgen.

Er is, en dat loopt zeker door naar volgende jaren, extra capaciteit van outreachend jongerenwerk, handhaving en politie met als doel jeugd aan te spreken op hun gedrag en op te treden tegen overlast en criminaliteit. Ook buurtsportcoaches en straatcoaches spreken jongeren aan op hun gedrag en leiden hen toe naar voorzieningen zoals de buurtkamers op het Heeswijkplein en in de Jan Luykenlaan. Het cameratoezicht op het plein heeft effect, echter jongeren verspreiden zich nu meer en duiken nu op in straten rond het Heeswijkplein.

Assumburgweg

Na meldingen van wijkbewoners van overlast van vervuiling door krakers op het terrein en de omgeving van het voormalige restaurant Soeboer aan de Assumburgweg heeft de gemeente stappen gezet voor ontruiming.

Inmiddels is het terrein weer vrij van krakers. Bewoners in deze omgeving, net over de grens met stadsdeel Centrum, ervaren naast een vervuilde woonomgeving een hoge parkeerdruk in hun buurt. Bewoners en ondernemers uit omringende wijken en Rijswijk parkeren hun voertuigen in en rondom de Assumburgweg omdat zij hier gratis kunnen parkeren. Uit eerder onderzoek onder bewoners van Moerwijk-Oost bleek dat er onvoldoende draagvlak was voor het invoeren van betaald parkeren. Sinds 1 februari 2021 is in (heel) Moerwijk-Noord een parkeerregeling ingevoerd. Deze invoering wordt na een jaar geëvalueerd. Bij deze evaluatie wordt ook het effect op de aangrenzende wijken betrokken. Mocht uit deze evaluatie blijken dat de parkeerdruk in Moerwijk-Oost sterk is toegenomen kan dit aanleiding zijn voor het nemen van nadere maatregelen.

Prioritair gebied Jan Luijkenlaan/Van Baerlestraat

Het gebied Jan Luijkenlaan en Van Baerlestraat is een van de prioritaire gebieden genoemd in het coalitieakkoord. Voor deze prioritaire gebieden is eind 2020 een programma gestart. Op basis van bestaande kennis zijn voor de Jan Luijkenlaan en de Van Baerlestraat speerpunten en acties vastgesteld voor de eerste 2 jaar. De acties zijn gericht op: het verkrijgen van inzicht in de problematiek van het gebied, het voeren van een dialoog met burgers en het versterken van het vertrouwen in de overheid en bewoners onderling, aanpak multiproblematiek, kansen voor de jeugd en het aanpakken van de openbare orde en veiligheid, handhaving en ondermijning. Een mooi resultaat is de (her)opening van het activiteitencentrum op de Jan Luijkenlaan, waar vrijwilligers activiteiten organiseren voor en met de buurt. Daarnaast zien we dat bewoners zelf meer initiatief nemen om de buurt schoon, heel en veilig te houden in het net opgerichte buurt interventieteam (BIT). In de buitenruimte wordt ingezet op vergroening (o.a. het plaatsen van bloembakken), ontmoeting en een verbetering van de openbare ruimte (aanpassing van de inrichting). Hieraan werken we samen met partners en bewoners.

De aanpak van de prioritaire gebieden vraagt om een lange adem. Daarom wordt met partners en bewoners gesproken over een wenkend perspectief voor de lange termijn. Een beeld van het gebied over 8-10 jaar en wat nodig is om daar te komen. December 2021 wordt het wenkend perspectief samen met een voortgangsrapportage van het programma voorgelegd aan de raad.

Morgenstond

Holtenstraat

In de afgelopen maanden heeft de gemeente in samenwerking met politie, woningcorporatie Vestia en de welzijnsorganisatie Mooi Welzijn gewerkt aan het vergroten van de veiligheid, het veiligheidsgevoel en het verbeteren van de openbare ruimte in de Holtenstraat en omgeving.

Voor de zomer is er in de Holtenstraat door jongeren een drillrap opgenomen. Dit zorgde voor onrust en een onveilig gevoel bij omwonenden. Sinds augustus worden straatcoaches in de Holtenstraat e.o. ingezet om de jeugdoverlast in het gebied terug te dringen

Op 28 oktober jl. heeft de gemeente samen met vele partners zoals de politie een Integrale Handhavingsactie gehouden. Onder andere minister Grapperhaus heeft deze actie bijgewoond en een beeld gekregen hoe diepgeworteld de drugscriminaliteit verweven is in de wijk. Hierbij is hij getuige geweest van een inval van het arrestatieteam, waarbij meerdere verdachten zijn aangehouden voor het verhandelen van drugs. Daarnaast zijn er ook veel resultaten geboekt door onder andere handhaving en de Haagse Pandbrigade. Alle resultaten zijn gepubliceerd op de gemeentelijke website.

Bewoners hebben zorgen over wat zij zien en horen op straat maar laten hier niet veel over los. De meldingsbereidheid is erg laag uit angst voor represailles. Gemeente, politie en woningcorporatie Vestia voeren doorlopend gezamenlijk gesprekken met overlastgevende bewoners.

Om de subjectieve veiligheid te verbeteren, zijn de armaturen van de straatverlichting en van portieken vervangen, zijn er lichtpalen en een speeltoestel geplaatst in de binnentuin en zijn de achtergevelplaten gereinigd. De opbouwwerker is steeds in gesprek met bewoners over de leefbaarheid in de buurt en dit heeft geresulteerd in het oprichten van een buurtwhatsappgroep.

Rond Pasen was er een ansichtkaartenactie waarbij bewoners een setje ansichtkaarten ontvingen om aan hun burens te sturen. Op de Maartensdijklaan zijn Orac-tuintjes aangebracht met als doel bijplaatsingen tegen te gaan. In juni plaatste de woningcorporatie hekken rondom de binnentuinen zodat deze alleen toegankelijk zijn voor bewoners van de appartementencomplexen. De bankjes en prullenbakken worden geschilderd. Aandacht voor de rattenproblematiek blijft nodig. Bewoners worden aangespoord geen voedselresten in de binnentuinen te gooien.

MOOI Welzijn organiseerde in juli samen met bewoners het jaarlijkse buurtfeest in de binnentuin. Stadsdeel, Vestia en MOOI maakten gebruik van deze gelegenheid om bij de ruim 60 aanwezige bewoners opnieuw aandacht te vragen voor de rattenproblematiek. Ook organiseerde MOOI in de zomerperiode een 'ratten kunstproject'. Tijdens 4 bijeenkomsten voor ouders en kinderen werd het afvalprobleem breed behandeld door middel van een lesprogramma en werden reuze ratten, meeuwen en katten getimmerd onder leiding van een kunstenaar. Daarnaast hebben de jeugdwerker en de wijkambassadeur een groepje kinderen weten te enthousiasmeren om zich wekelijks actief in te zetten voor het schoon en heel houden van hun buurt. De kinderen ontvangen in ruil voor hun inzet Crownies, aangeboden door Vestia.

In het voormalige schoolgebouw in de Wijhestraat worden op dit moment 6 woningen gerealiseerd. Tijdens de bouw staan er hekken rondom de bouwplaats en is het groen kort gesnoeid zodat er meer overzicht ontstond. De overlast van jongeren is hierdoor afgenomen. De woningcorporatie heeft contact met de nieuwe bewoners van het gebouw en overlegt met hen over het plaatsen van een schutting tussen het terrein van de voormalige school en de binnentuin zodat het huidige looppad kan worden afgesloten voor niet-bewoners.

Vrederust

Al ruim drie jaar voert de gemeente samen met politie met jongeren uit de wijk Vrederust gesprekken om de jongerenoverlast in de wijk te minimaliseren. Dit werpt zijn vruchten af. Vrederust draagt de naam Vreedzame Wijk. De jongeren geven aan dat zij graag een ontmoetingsplek willen waar zij kunnen en mogen samenkomen. Bewoners van de wijk hebben aan de burgemeester en de wethouder aangegeven zorgen te hebben over vernielingen, vervuiling en lawaai in diverse straten in de wijk. Hierop is een integrale aanpak gestart op een overlastgevende jeugdgroep in de directe omgeving van de Dreef. De groep jongeren werd verantwoordelijk gehouden voor een negatieve en intimiderende sfeer en het verpesten van een woon- en ondernemersklimaat. Onder regie van Directie Veiligheid is gestart met een persoons-, groeps- en gebiedsgerichte aanpak waarbinnen alle betrokken ketenpartners (waaronder politie, corporaties en welzijn) samenwerken om de overlast terug te dringen, maar ook de jongeren weer op het juiste pad te krijgen. Cameratoezicht maakt eveneens onderdeel uit van deze aanpak. Bewoners en betrokken partners uit de wijk geven aan dat de leefbaarheids- en veiligheidssituatie inmiddels grotendeels genormaliseerd is.

Vanuit de gebiedsgerichte aanpak is samen met de jongeren een chill-plek gecreëerd. Resultaat is een Smart JOP (jongerenontmoetingsplek) in de openbare ruimte (het Pagepark) met digitale voorzieningen. Helaas zijn er enkele vernielingen gepleegd aan de JOP. Dit was voor een groep enthousiaste jongeren wel weer extra aanleiding zich nog meer in te gaan spannen voor hun JOP. Je merkt dat de jongeren nu meer eigenaarschap tonen door het JOP schoon te houden en de kleine jongens aan te spreken op hun gedrag in rondom het JOP. Ondertussen worden de mogelijkheden voor het creëren van een volwaardig jeugdhonk verder onderzocht.

Verder wordt extra geïnvesteerd in extra jongerenwerk en extra activiteiten voor jongeren. Zo is momenteel een groep jongeren actief betrokken bij het Cruyff Court Pagepark. Het is zeer belangrijk dat de groep jonge, enthousiaste participanten zich blijft inspannen voor de buurt en bijdraagt aan verstevigen van de sociale cohesie. Daarom wordt er ook gekeken of onder de jongeren interesse is in een jeugd preventie team Vrederust.

Voor Bouwlust-Vrederust wordt momenteel, onder regie van de gemeente (Stadsdelen & Wijken), een wijkagenda voor de komende 4 jaar opgesteld. Dit proces is nu in de fase van het opstellen van het Wijkprofiel: hoe ziet Bouwlust-Vrederust er nu, anno 2021, uit? Naast een verzameling relevante data (van gemeentelijke diensten en CBS) worden daar ook de (verborgen) verhalen van wijkbewoners aan toegevoegd. Om een representatief beeld te krijgen van wat bewoners van hun wijk vinden is huis aan huis een enquête verspreid. Daarnaast is het intermediaire veld ingezet om bewoners (voor wie vragen en/of taal soms lastig zijn) te helpen met het invullen van deze enquête. Die aanpak heeft gewerkt: van de ongeveer 7600 enquêtes kwamen er 997 retour. Hierbij is gebruik gemaakt van dezelfde vragen als in 2015 zodat een relevant vergelijk door de tijd mogelijk wordt.

De conclusies op basis van de ervaringen van bewoners zijn schokkend. De gevoelswaarde van de leefbaarheid van beide wijken is schrikbarend achteruitgegaan. Dit is o.a. terug te zien in de beleving van de speelvoorzieningen. Bewoners zijn hierover minder tevreden dan in 2015, ondanks de investeringen die in de afgelopen 6 jaar door de gemeente zijn gedaan. Veel speelvoorzieningen bevinden zich op woningbouwgrond. De speeltoestellen en ondergronden op deze locaties zijn vaak verouderd en er is sprake van achterstallig onderhoud. De gemeente is hierover in gesprek met de woningcorporaties.

Een paar cijfers n.a.v. de enquête:

- 33,3% heeft een positief beeld over leefbaarheid van de wijk (was 50% in 2015)
- 46% is tevreden over speelvoorzieningen (was 60%)
- 50% ervaart overlast door rommel op straat (was 21%)
- 17% ervaart overlast door drugsgebruik op straat (was 4%)

Aanvullende opmerkingen van bewoners bij de enquête geeft 'het verhaal' uit de wijk prijs: tevreden, ontroerende maar vooral ontevreden reacties van bewoners: niet gehoord worden, overlast door burens, rommel; en ratten, parkeerproblemen en te hard rijden, de kwaliteit van de woningen of het gebrek ervan en toch, ondanks alles, gehecht zijn aan de buurt.

Hoewel het aantal bewoners dat zich in de enquête negatief uitspreekt over de leefbaarheids- en veiligheidssituatie, blijkt uit de meldingen bij het verzorgingsgebied Beresteinlaan over de afgelopen maanden geen significante stijging van criminaliteit. Het aantal meldingen van overlast is ten tijde van de coronacrisis wel iets gestegen, maar wijkt niet af van het beeld met andere gebieden in de stad. De betrokkenheid van bewoners bij onder andere buurtinitiatieven veiligheid is toegenomen.

De wijkagenda Bouwlust-Vrederust ligt er binnenkort. Hierin worden de ambities geformuleerd van de bewoners en gemeente. Onder regie van het stadsdeel wordt de komende 4 jaar aan de hand van een gemeente breed uitvoeringsprogramma integraal gewerkt aan veel verschillende opgaven.

Integrale samenwerking Zuidwest

De situatie in delen van stadsdeel Escamp is zorgelijk. De hierboven vermelde situaties in een aantal gebieden onderstrepen dat. Het stadsbestuur werkt dan ook aan een bredere aanpak. Deze brede aanpak moet leiden tot een krachtige benadering van Den Haag Zuidwest. Het gaat om een grote sociale en fysieke opgave, van het verbeteren van de opleidingsmogelijkheden van 20.000 jongeren, het verbeteren en nieuwbouwen van meer dan 30.000 woningen, het zorgen voor een mooie woonomgeving met aantrekkelijke parken, het creëren van vele tienduizenden banen, het actief betrekken bij de samenleving van duizenden bewoners, het verbeteren van de gezondheid van meer dan de helft van de inwoners, het versterken van de buitenruimte met meer ruimte voor sport-, beweeg-, speel- en ontmoetingsmogelijkheden, en de aanpak van ondermijning in de samenleving. Uiteraard begint de aanpak van Zuidwest niet nú pas. Door de eerdere herstructurering en wijkaanpak is er al veel gedaan door de gemeente én door partners in de stad. Hierop bouwen we voort. Den Haag heeft al verbeterprogramma's lopen zoals de eerdergenoemde aanpak in prioritair gebied Jan Luijkenlaan/Van Baerlestraat en de in 2019 gestarte Regiodeal Den Haag Zuidwest, een samenwerking tussen het Rijk en de gemeente Den Haag. Doel van de Regiodeal is om de wijken Bouwlust, Vrederust, Morgenstond en Moerwijk in sociaaleconomisch opzicht te versterken. De gemeente ziet de Regiodeal als goede opstap voor de opzet van het brede programma "Zuidwest op z'n best" voor een periode van de komende twintig jaar. Dit brede vervolgprogramma wordt dit jaar verder vormgegeven en stelt lange termijn doelen vast voor Zuidwest op het gebied van onderwijs, werk en economie, wonen en leefomgeving, veiligheid en leefbaarheid, gezondheid en vitaliteit en sociale samenhang. De doelen per thema worden door de gemeente en partijen uit Zuidwest gezamenlijk vastgesteld in 'allianties'. Dit programma vormt de basis voor de samenwerking met BZK in het kader van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Op dit moment voert het college een lobby bij het Rijk voor een sterke, brede wijkaanpak voor Den Haag Zuidwest. In dit kader hebben verschillende bewindspersonen, waaronder demissionair minister – president Mark Rutte, en demissionair minister Sander Dekker een werkbezoek gebracht aan Zuidwest.

Daarnaast lopen er verschillende fysieke projecten - waaronder Dreven, Gaarden, Zichten - en wordt gewerkt aan de Structuurvisie Zuidwest, waar de ruimtelijke ambities op terrein van wonen, voorzieningen, mobiliteit, openbare ruimte en groen voor de aankomende 20 jaar worden vastgelegd. Dit uiteraard in samenhang met het brede programma 'Zuidwest op z'n best'.

Het Verbond van Zuidwest

Op 8 juli hebben het college, bewoners, ondernemers, alliantiepartners en andere partners in Zuidwest een intentieovereenkomst ondertekend. De rode lijn van deze overeenkomst is dat zij elkaar verbinden aan het doel dat over 20 jaar de bewoner van Zuidwest dezelfde kansen heeft als een gemiddelde Hagenaar. Voor Zuidwest is een langjarige intensieve aanpak nodig om het doel te bereiken. De aanpak Zuidwest kan alleen succesvol zijn als we het samen doen: met bewoners en met (maatschappelijke) partners van binnen en buiten Zuidwest. Brede betrokkenheid is nodig uit de stad, de raad en het nieuwe college. Het Verbond van Zuidwest mag worden gelezen als 'in goede en in slechte tijden houden wij elkaars hand vast'. Wanneer het nieuwe kabinet geen geld beschikbaar stelt voor kwetsbare wijken dan laten we ons doel niet varen, maar zullen we onze plannen tijdelijk bijstellen of ander wegen vinden.

Slot

De urgentie van de problematiek en de ambities van alle betrokkenen vragen om aandacht, een integrale aanpak, en de zorg voor en betrokkenheid van bewoners. En natuurlijk ook omvangrijke financiële middelen. Of we komende jaren met volle kracht aan de slag kunnen zal sterk samenhangen met de inhoud van een nieuw regeerakkoord, en ook terugkomen in de gemeentebegroting van deze en de volgende coalitie.

Over de ontwikkelingen in bovengenoemde gebieden zullen we u indien nodig opnieuw informeren.

Met vriendelijke groet,

Martijn Balster
Wethouder van Wonen, Wijken en Welzijn